

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

קב.

עין משפט
נר מצוה

בגובתא דקניא. ותולה אותה: ארישא. שוכר משרהל הזה דמניא רישא לא יטלנה בידו ויאל: וטורי דמשכיר. דכיון דלא אונגריה ליה מסתמא דטורי דמשכיר הוו זה: כהלך דמשכיר. [א] שלא השכיר את החלך: וטורי דאסו מעלמא. וסמס גללים אפקורי מפקרינהו בעלים וקניא ליה חצרו ואפילו קדם השוכר והגבינה לא זכה בהן: ילא לו שן מניא בעיר. שילא קול בעיר שגא זני שוכר בתוך שדהו או מן הנהר הליף למוכה גדים: והקולט מן האויר. שקיבל גללים למוך כלי שנתן כלי באויר וקיבל גללים במוחו: שלו. של שוכר: ושכרפס ושכחלר. קס"ד כחלר. שגולי פרה. סמוך לנקדיה דליכא אויר: זרק ארנקי. והפקייה לכל הקודס: תרסי. בתמיהה. תרתי אלטרטריכא לתנא למימני למיני חדא כיון דבשלא השכירה עסקינן מה לי רפת ומה לי חצר: שכרפס שחלר. המושכרת לשוכר כל הזבל שזרפת שדה לבעל הבית ואשמעינן דהמשכיר את החלך לא השכיר רפת שדה: יוני שוכר. שזנקסיס מוונגויהן בשדה וקנינהן בשוכר. ואין אלו יוני הדקירות הגדלים בזמנים: חייבין בשילות. הן אס רכזת על הניזים דקרינאס בהן כי יקאס) פרט למוזמן דלאו מוזמן יונה: קרי כאן כי יקרא פרט למוזמן. (ו) וכיון דהניזים שלו היה ליה הן מוזמן דקן הוא הניזים: (ו) מניאס רובה. קרינא בהן או בליס ואס היה נא לתפוש קודם שמיגמר יליאתה חייב לשלח האס וליקח בזמנים: אמאי אסורוס משום גול. כיון דלא נפלה לחצרו: אלא. כלומר גול דדרכי שלום אפילו אלאמן נמי קאמר דדעתו של בעל השוכר עליהם דבעות הוא דחוריס למקומן לערב: ואי בעיס אימא. אציזיס ולא אלאמן: אפילו דנפלה לחצרו. חייבות בשילות הן ולא מוזמן הוא כל זמן שאס רובת עליהן ולא מיקשי לרבי יוסי כר' מניא דכל היכא דליהו וכו': אסורוס מפני דרכי שלום. ומו לא בתמיהה: אי דשלה. מי שנתלן: גוילה מעליא הוא. דהא קניא ליה חצרו: ואי דלא שלחה. הא בעי שלוחה ואיכא איכור שלח והדר את הזנים תקח לך וכו' מאי ארישא גול: הכי גרסינן בקטן. הא דקתני דרכי שלום ומו לא גדלח שלחה וצקטן דלאו בר שילוח הוא דלעה חייב שילוח: מלתני נהערה לשוכר. לא ירצה לו שר חודש שהעיוור כנלל שנה: גמ'

מוסף רש"י

זרק ארינקי בפתח זה. והפקירו לכל הקודס ויעיר יב. אויר שאין סופו לנזח. בתוך האויר. כמורה דמי. וקולו עול הבית החלש. או לאו כמורה דמי. להי בני אויר שאין סופו לנזח בתוך הבית כמורה דמי. ולעיל אויר שהיה סופו לנזח בתוך הבית פשיטא לן דאפילו קדם אסר וקולטו הגב חקר לה האויר לא קנה. דמשכנא הגב לחצר קנאו בעל הבית. דהנן בתמיהה גיטין (עט) היכה עומדה כחש הגב חקר לה גמ. כיון שנגע לאויר הגב היו סופו לנזח. הוא למעלה והוא למטה כיון שלא מרשות הגב נמקח או נשכר ה"ר זו מרשות (בעיר יב). יוני שוכר. יוני מדכירות שקנו בשוכר וחורו קסט). ביציאה רובה הוא דאיחייבה לה בשילוח. דלא כל זמן שנתל אסר כשהא מעלה בלמה וכבר יאל רובה. חייב לנזח מקמי דשילח לחצרו. דלמי לאו מוזמן הוא (שם מחמ). אי הכי. דלא קמה חצרו. אמאי אסורוס משום גול. ופילו מפני דרכי שלום. והוא ערוך מנוף האס הוא. ומשי אמרן. דרכי שלום דקאמר אפילו על האס עתה יס משום דרכי שלום (שם). ואביעתי אימא לעולם אביעיס. דלעיל על אמן אפילו משום דרכי שלום אמן הואיל וזאת טעה לתפוס לא ספקה דעת בעל השוכר עלה ואינו מתקוטט עם הלקח. אלא מהניזים הוא מתקוטט דדמיה עילין ותימני דלא קנה לו חצרו. משום דרכי שלום מיהא איכא (שם). והשתא דאמר רב יהודה אמר רב אסור לזכות בביצים בר'. מהשתא מיהא לאוקמא מתניתין אפילו יליא כולה ולא תקח לך יוני כרבי חנינא דלאו מוזמן הוא והייב בשילות משום כלה אמרנה זאת שלא עמדה האס עליה משטנילה. וחק על פי שפלה לתנא דלא קמה חצרו. דכיון דלא עמדה אס כלל לא היה יכול להחזיק בה. חצרו נמי לא מצי זני ליה שאין זה מוזמן (שם). לזכות. לפשות ידו מתח האס ולהחזיק בהם. כל קנייה דהפקר ויביע קרי ליה (שם). אי הכי אסורות בגול מפני דרכי שלום. ומו לא. אי דשלה. קודם דהחזיק בה. הרי קמה חצרו לבעל הבית וגול מעליא הוא. ואי דלא שלחה האס. הא בעי שלוחה ואיכא איכור שלח והדר את הזנים תקח לך וכו' מאי ארישא גול: הכי גרסינן בקטן. הא דקתני דרכי שלום ומו לא גדלח שלחה וצקטן דלאו בר שילוח הוא דלעה חייב שילוח: מלתני נהערה לשוכר. לא ירצה לו שר חודש שהעיוור כנלל שנה: גמ'

בגובתא דקניא ת"ר המושכיר בית לחבירו על השוכר לעשות לו מוזהה וכשהוא יוצא לא יטלנה בידו ויוצא ומנכרי גומלה בידו ויוצא ומעשה באחד שנמלה בידו יוצא וקבר אשתו ושני בנו מעשה לסתור אמר רב ששת ארישא: הזבל של בעל הבית ואין לשוכר אלא היוצא מן התנור ומן הכירים בלבד: במאי עסקינן אילימא בחצר דאגור ליה לשוכר ותורי דשוכר אמאי של בעה"ב אלא בחצר דלא אגורא לשוכר ותורי דמשכיר פשיטא (א) גול צריכא בחצר דמשכיר ותורי דאתו מעלמא קמו בה מסייע ליה לר' יוסי ברבי חנינא ד"א"ר יוסי ברבי חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו מיתבי אם אמר כל מציאות שיבאו לתוכו היום תקנה לי חצרי לא אמר כלום ואם איתא להא ד"א"ר יוסי בר' חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו אמאי לא אמר כלום הכא במאי עסקינן בחצר שאינה משתמרת אי הכי אימא סיפא יצא לו שם מציאה בעיר דבריו קיימין ואי בחצר שאינה משתמרת כי יצא לו שם מציאה בעיר מאי הוי כיון דיצא לו שם מציאה בעיר מוכרל בדילי אינשי מינה והויא לה כחצר המשתמרת מיתבי זבל היוצא מן התנור ומן הכירים יוקולט מן האויר הרי הוא שלו ושברפת ושכחלר של בעל הבית ואם איתא להא דר' יוסי בר' חנינא דאמר חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו קולט מאויר אמאי הרי הוא שלו אויר חצרו הוא אמר אביי במדביק כלי בשולי פרדה רבא אמר אויר שאין סופו לנזח לאו כמורה דמי ומי פשיטא ליה לרבא והא מיבעי בעי לה ד"דבעי רבא זרק ארנקי בפתח זה ויצאתה בפתח זה מהו אויר שאין סופו לנזח כמורה דמי או לאו כמורה דמי התם לא מיפסק רמי מיהי הכא מיפסק כלי ושברפת ושכחלר הרי אלו של בעל הבית תרתי אמר אביי הכי קאמר ושברפת שבחצר הרי אלו של בעל הבית אמר רב אשי וזאת אומרת המשכיר חצרו סתם לא השכיר רפת שבה מיתבי יוני שוכר ויוני עלייה חייבות בשילוח ואסורות בגול מפני דרכי שלום ואם איתא להא דאמר רבא יוסי בר' חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו קרי כאן כי יקרא פרט למוזמן אמר רבא ביצה ביציאת רובה הוא דאיחייבה לה בשילוח ומיקנא לא קניא עד דנפלה לחצרו וכי קתני חייבות בשילוח מקמי דתיפול לחצרו אי הכי אמאי אסורות משום גול אמר רב אסור לזכות בביצים כל זמן שהאס רובת עליהם שנאמר שלח תשלח את האס והדר את הבנים תקח לך אפי' תימא דנפלה לה לחצרו כל היכא דאיהו מצי זני ליה חצרו וזכיא ליה וכל היכא דאיהו לא מצי זני ליה חצרו נמי לא זכיא ליה א"ה אסורות בגול מפני דרכי שלום אי דלא שלחה הא בעי שלוחה ואיכא איכור שלח והדר את הזנים תקח לך וכו' מאי ארישא גול: הכי גרסינן בקטן. הא דקתני דרכי שלום ומו לא גדלח שלחה וצקטן דלאו בר שילוח הוא דלעה חייב שילוח: מלתני נהערה לשוכר. לא ירצה לו שר חודש שהעיוור כנלל שנה: גמ'

בגובתא דקניא. מכאן נראה כמו שפירש רש"י בזמנות (דף ג.) שמיטין המוזהה מעומד לכן לרין גובתא דקניא שלא תפול אכל לפר"ת שמיטת אותה מיושב כמו ספר תורה מונח לחרון ולא מעומד ובזמנות (שם) נמי עשאה כמין נגר פסולה והיינו מעומד דשליה המוכר פירות (ב"ב דף קא. וס) אמר על כמין נגר היינו קבוצת חמור משמע בזמנות קאמר ואס כן גובתא דקניא למה לי ויש לומר שלא תכלה מלחלוחית הכותל: מסייע ליה לרבי יוסי בר' חנינא. פירשמי בפ"ק (דף יא:): קולט מן האויר אמאי הרי אלו שלו. תימה ואי לימא דרבי יוסי אמאי שחלר על צעה"ב: תרתי. פי' דסתם אהדרי דלחי שזרפת לא אלטרטריך למימני לגופיה דפשיטא הוא דשוכר בית כחלר שאין לו זרפת כלום ולא תנא אלא למידק שזרפת לבעל הבית לפי שאין (בה) לשוכר כלום [א] אכל כחלר שיש לשוכר זה הילוך כניסה ויציאה לציטו לא הוי דבעל הבית והדר תני שאף שחלר לבעל הבית: פ"ר"ט למוזמן. וא"ת ואמאי לא פ"ר"ך נמי מסיפא אמאי אסורין מפני דרכי שלום גול גמור הוי וי"ל דמרישא ניהא ליה למיפ"ך וה"ה דמני פ"ר"ך מסיפא אי נמי לא מצי למיפ"ך מסיפא דאיכא למימר דהכי קאמר אסורות משום גול גמור הניזים ואמן מפני דרכי שלום: אי הכי אמאי אסוריס משום גול. דלפי משום דרכי שלום ליכא ומשני אלאמן פי' ולא אציזיס וא"ת אמן נמי הא לרין שילוח וי"ל כי ליכא ציזיס תמיהה וה"ה דה"מ למימר כס"ד מעיקרא אציזיס שפלו יש גול גמור ואלאמן יש דרכי שלום:

קטן דאי שלחה קנה בעל השוכר מדלוחייתא ואטו משום דלקחו קטן יהא שלו אלא הקטן לקח הניזים בלא שילוח שעדיין לא זכה בעל השוכר ציזיס ומינה דלפי בגדול ה"מ לאוקמי וכגון שנתן ידו או בגדול תחת הניזים ששעה שאס רובת עליהם ולא נתכוון לזכות ציזיס עדיין דאסור הוא אלא שכן קן כדי שלא יזכה בעל השוכר ציזיס אח"כ (ו) ושילח את האס ונטלן עכשיו וזוכה בהן: וכל

בשילוח ואסורות בגול מפני דרכי שלום ואם איתא להא דאמר רבא יוסי בר' חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו קרי כאן כי יקרא פרט למוזמן אמר רבא ביצה ביציאת רובה הוא דאיחייבה לה בשילוח ומיקנא לא קניא עד דנפלה לחצרו וכי קתני חייבות בשילוח מקמי דתיפול לחצרו אי הכי אמאי אסורות משום גול אמר רב אסור לזכות בביצים כל זמן שהאס רובת עליהם שנאמר שלח תשלח את האס והדר את הבנים תקח לך אפי' תימא דנפלה לה לחצרו כל היכא דאיהו מצי זני ליה חצרו וזכיא ליה וכל היכא דאיהו לא מצי זני ליה חצרו נמי לא זכיא ליה א"ה אסורות בגול מפני דרכי שלום אי דלא שלחה הא בעי שלוחה ואיכא איכור שלח והדר את הזנים תקח לך וכו' מאי ארישא גול: הכי גרסינן בקטן. הא דקתני דרכי שלום ומו לא גדלח שלחה וצקטן דלאו בר שילוח הוא דלעה חייב שילוח: מלתני נהערה לשוכר. לא ירצה לו שר חודש שהעיוור כנלל שנה: גמ'

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה כחלר דמשכיר שלא כ"י. י"ב אכל רמזים מנא אפי' השכירו (ועמ"ס רבינו בחיי"ם סי' ש"ג ס"ק: [ב] תוס' ד"ה תרתי. אכל ס"י. י"ב ור"ע"ה מנא דהכ"ה הוא דבע"ה משמע יוד"י בר ספא אמר כי כי זכה סי' (וע"פ ש"ס ח"ק):

הגהות הגר"א [א] רש"י ד"ה כחלר דמשכיר שלא כ"י. י"ב אכל רמזים מנא אפי' השכירו (ועמ"ס רבינו בחיי"ם סי' ש"ג ס"ק: [ב] תוס' ד"ה תרתי. אכל ס"י. י"ב ור"ע"ה מנא דהכ"ה הוא דבע"ה משמע יוד"י בר ספא אמר כי כי זכה סי' (וע"פ ש"ס ח"ק):

הגהות הגר"א [א] רש"י ד"ה כחלר דמשכיר שלא כ"י. י"ב אכל רמזים מנא אפי' השכירו (ועמ"ס רבינו בחיי"ם סי' ש"ג ס"ק: [ב] תוס' ד"ה תרתי. אכל ס"י. י"ב ור"ע"ה מנא דהכ"ה הוא דבע"ה משמע יוד"י בר ספא אמר כי כי זכה סי' (וע"פ ש"ס ח"ק):

א מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד ופ"ה מהל' תפילין הלכה או סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד וטושיע י"ד סי' רלא ספ"ג ד [ג] אלפס אלן ובסוף הלכות מחוה דף ע"א:

ב מ"י פ"ה מהל' תפילין הלכה או סגמ עשין נג טושיע י"ד סי' רלא ספ"ג ד:

ג מ"י פ"ו מהלכות שכתוב הל' ד ועיין בהשגות ומגדל משנה סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

ד טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

ה מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

ו מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

ז מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

ח מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

ט מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

י מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

יא מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

יב מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

יג מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

יד מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

יז מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

יח מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

יט מ"י פ"ו מהל' שכתוב הל' ד סגמ עשין נג טושיע ח"מ סי' ש"ד ספ"ג ד:

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

ובא מעשה לפני ר' יוסי ב'. מימה לשואל משמע דמסקפא ליה לר' יוסי אי תפוס לשון ראשון או אחרון ובתמורה דף כה: (ו)סו) גבי תמורת עולה ושלמים א"ר יוסי דבריו קיימים והיינו תפוס לשון שניהם ובמיר פ"ב (דף ט. ו)סו) ובזבחים (דף ג. ו)סו) ובפסחים (דף נג: ו)סו) ובמנחות (דף קג: ו)סו) אית ליה לרבי יוסי דנגמר דבריו אדם נתפס ו"ל דהכא מספקא ליה שאי אפשר לומר (ו) דעת של שניהם שהרי סותרים זה את זה אבל בתמורה שאינם סותרים זה את זה א"ר יוסי תפוס לשון שניהם והיה דנויר דמפרש דבריו הריני מיר מן הגרונגות והרי עלי מנחה מן השעורים קאמר דנגמר דבריו אדם נתפס: הוה אמינא פרושי קא פפרש. פי' ב'קונט' אסתירא מאה מעי מאה מעי לא משום תפוס לשון אחרון אלא משום דמפרש (ו) לשון אסתירא חסוד דשוא מאה מעי וקשה דתנן בפרק גט פשוט (ב"ב דף קסב:) וזוים מאה דאיתן סילעין תלתין איין לו אלא מאה אלמא כי פרושי מפרש אזלינן בתר פחות שזלשונוט למימר דאיתן סילעין תלתין גרועין דליכא למימר התם לא מפרש א"ע"ג דאמר אינון כיון שרוקין כל כך זה מזה מאה מתלתיין (ו) אלא מהדר קא הדר ביה דא"כ היה הולך הכל אחר התחמון כדתנן התם כתב למעלה מנה ולמטה מתמים הכל הולך אחר התחמון ונראה לר"י לפרש דאי מנחם מהיה דלסתירא הוה אמינא הכא פרושי קמפרש והוה כולו לשוכר דהכי קאמר י"ב דינרים לשנה א"כ שמשלם לי דינר בכל חדש לא אמתין עד סוף שנה כמו שכירות שאינה משתלמת אלא לנסוף וכי האי גונגא אמר פרק בית כור (פס דף קה. ו)סו) גבי חלוקין עליו חזירו על בן ננס ואי הוה אמר הכא כולו למשכיר גרידא ה"א בהיה דלסתירא פרושי קמפרש ונייל בתר פחות שזלשונוט כי היה דגבי גט פשוט א"ע"ג דלא אמר דאיתן מאה מעי דקאמר התם אי נמי הוה אמינא האי דכולו למשכיר לאו תפוס לשון אחרון אלא

צח א מ"י פ"ד מה"ל
מכירה ה' א פמ
עשין פט טו"ע ח"מ פ"י
ר סעף:
צח ב ג מ"י פ"ו מה"ל
שכירות הלכה כג פמ
עשין פט טו"ע ח"מ פ"י
סעף סוף:
ק ד ה מ"י פ"ו ה' ג
ועיין בהשגות ובמנח
משה פמ טס טו"ע
ח"מ פ"י ע"י סעף א:
קא ד מ"י פ"א מה"ל
כסדרים הלכה י"ז
ממ עשין קעד טו"ע י"ד
פ"י טס סעף ד:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שוכר וכו'
(ב) השגה: (ה) ר"ה
במון זמנו היינו תוך
השנה דשכירות אינה
וכי הוה יום אחרון:
(ג) תוב' ד"ה וכל וכו'
שאי אפשר לומר דהוה
על שניהם: (ד) ד"ה
הוה אמינא וכו' משום
דמפרש לשונא אסתירא:
(ה) בא"ד מאה מתלתיין
סילעין אלא:

הגהות הגר"א

[א] ב"ב דתנן מה ב"ב.
י"ב גירסת היר"ק והל"ש
דמחיל כל ל' יום בחוקת
שלא נתן עד שיבוא ראייה
שנתן לאחר ל' יום בחוקת
שנתן עד כ"ו. וקאי
בשכירות פתח שהוא על ל'
יום וכו' בתנאים וכו'
והש"י החליף הגירסא
וכתב מוס' וי"פ ב"ב
דכ"ב ונמ"ש רבינו ח"מ
פי' ש"י סוף:
[ב] תוב' ס"ד' בחוקת. או
יפול כ"ו. י"ב אבל הל"ש
כ"ו כ"ה כתב דתנן זמנו
או הקדים לו שכרו אינו
יכול להולאו כל כה"ג:

ובא מעשה לפני ר' יוסי ואמרו יחלוקו את חדש העיבור: **גמ'** מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני ואם אמר לו בשנים עשר זהובים לשנה מדינר זהב לחדש יחלוקו ומעשה נמו בציפורי באחד ששכר מרחץ מחבירו בשנים עשר זהובים לשנה מדינר זהב לחדש ובא מעשה לפני רבן שמעון ב"ג ולפני ר' יוסי ואמרו יחלוקו את חדש העיבור אמר רב אי הווי התם הוה היובניא ליה כוליה למשכיר מאי קא משמע לן תפוס לשון אחרון הא אמר רב חדא זימנא דאמר רב הונא אמרי בי רב אסתירא מאה מעי מאה מעי אסתירא אסתירא אי מהתם הוה אמינא פרושי קא מפרש קמשמע לן ושמואל אמר בבא באמצע חדש עסקינן אבל בא בתחלת חדש כוליה למשכיר בא בסוף חדש כוליה לשוכר מי אמר שמואל לא אמרינן תפוס לשון אחרון והא א"ר ושמואל דאמרי תרויהו כ"כור בשלשים אני מוכר לך יכול לחזור בו אפילו בסאה אחרונה כור בשלשים סאה בסלע אני מוכר לך ראשון ראשון קנה התם טעמא מאי משום דתפוס הכא נמי קא תפוס י"ורב נתמן אמר ירקע בחזקת בעליה קיימת מאי קמ"ל תפוס לשון אחרון היינו דרב: א"ע"ג דאפיך מיפך בעו מוניה מרבי ינאי ישוכר אמר נתתי ומשכיר אומר לא נשלתי על מי להביא ראיה אימת היא בתוך זמנו תנינא אי לאחר זמנו תנינא דתנן [א] וימת האב בתוך שלשים יום בחזקת שלא נפדה עד שיבוא ראיה שנפדה ולאחר שלשים יום בחזקת שנפדה עד שיאמרו לו שלא נפדה לא צריכא ביומא דמשלם זמניה מי עביד איניש דפרע ביומא דמשלם זמניה או לא אמר להו ר' יוחנן בתיבות ש"כיר

קאה כסלע כל סאה וסאה הוה ליה חד מקח ומשיכית כל אחת קנאה: **התם משום דתפוס הוא.** ולעולם מספקא ליה לשמואל הלכך מכי תפוס איך צנו כח להוליא מידו העמד דבר על חוקתו: **ורב נתמן אמר ירקע בחזקת בעליה עומד.** ואפילו בא בסוף החדש כולו למשכיר שהספק לא עכשו נולד אלא מתחילת החדש נולד והעמד ירקע על חוקתו ומנאל שדר בשל חזירו ור"ך להעלות לו שכר: **א"ע"ג דאפיך מיפך.** ואמר ליה מעיקרא מדינר והב לחדש משנים עשר זהובים לשנה קאמר רב נתמן כולו למשכיר דטעמא לאו משום דתפוס לשון אחרון הוא אלא ספוקי מספקא ליה וספיקא שדי ליה אחמילת החדש ורקע בחזקת בעליה תעמידנו: **שוכר אומר נתני.** שכר (ה) שנה: **כתוך זמנו.** (ו) שכירות אינה משתלמת אלא לנסוף והוא זיוס אחרון של שנה: הכי גרסינן דתנן **מס האב כתוך שלשים יום בחזקת שלא נפדה עד שיבוא ראיה שנפדה** לאחר שלשים **בחזקת שנפדה עד שיאמרו לו שלא נפדה.** ובזבחים מני לה גבי ככור דכתיב ביה (במדבר יח) מנן חדש וצדקה הלכך מסתמא בתוך שלשים יום לא פדאו אציו הולואי שיפרע אדם חובו בזמנו וחייב הבן לפדות עצמו: **ומה לאחר שלשים.** סתמיה פדיו דפדאו האב בזמנו: **עד שיאמרו.** השכירי ידוע לנו שלא פדאן אפיך שהוא זיה בשעת מותו. וגבי כהן לא שייך למיתני לשון יבוא ראיה דכהן לאו בעל דינו הוא דאי בעי אמר ליה לדיך לא יהיבנא אלא לכהן אמר ולהכי תני עד שיאמרו לו. ומשואמרו לו המנוה מוטלת עליו שיפדה הוא עצמו: **לא צריכא שבענו לדין ביומא דמשלם זמניה.** והוא אומר לו נתמיו בצקר: שכיר

גמ' מעשה לסתור. רישא תנא או כוליה דשוכר או כוליה דמשכיר ומייתי מעשה דמחלוקי: **ואם אמר לו וכו'.** דליכא תרתי לשיני לשנה ולחדשים: **יחלוקו.** דלא ידעינן אי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון: **אסתירא מאה מעי מאה מעי.** אם אחד אומר לחבירו בצמא חסך זה אמר לו אסתירא מאה מעי ונתמרו מאה מעי חייב לו: **ואם אמר מאה מעי אסתירא.** תפוס לשון אחרון: **אי לי אסתירא.** הוה אמינא טעמא לאו משום **התפוס.** הוה אמינא טעמא לאו משום דאית ליה תפוס לשון אחרון אלא דהאי כוליה לשון חד אלא פרושי קמפרש סלע גדול שהוא שוה מאה פרוטות וכי אמר מאה מעי אסתירא הכי א"ל מאה פרוטות מעי אסתירא הכי א"ל סלע אסתירא סלע מדינה והוא חזי דינר שהוא שמיני שזכילע זורי כדאמרין בהובל (ב"ב ג.) בהתקוע לחזירו משלם לו סלע והוא חזי דינר אחד משמנה באיכר ותני דינר שלש מעה כסף ששה פונדיונין ופונדיון שני איסרין הרי י"ב איסרין לחזי דינר תן לכל איסר ח' פרוטות הרי י"ב וכי אמר ליה אסתירא מאה מעי סלע שהוא יותר ארבע פרוטות קאמר ליה דקסת מעות פרוטות נינהו אי לא פירש מעות כסף. ואי אפשר לומר דמאה מעות כסף קאמר שאין לך סלע כזה שאפי' סלע זורי אינו אלא כ"ד מעות: **ושמואל אמר.** מתני' דתי יחלוקו: **ככא לב"ד באמצע החדש.** ואמר לו לא מיתני או תן לו שכר חדש זה וכי מספקא לן אחיהו לני נתפוס אמתין העמד ממון על חזקתו ומה שדר זה כבר לא מפקינן מניה (ו) דלמלא לשון אחרון אית לן לנתיפוס ומה שלא עבר מן החדש או ילא או יתן לו שכרו העמד ירקע על חזקתה כרקע בעליה: **כולו למשכיר.** העמד בחזקת **לשוכר.** העמד ממון על חזקתו: **יכול לחזור בו אפילו כסאה אחרונה.** וא"ע"ג שמשך אינה משיכה דכוליה חד מקח הוא ועד דמשך כוליה לא קני מידו: **ראשון קנה.** כיון דא"ל

ששכר מרחץ מחבירו כ"ו. דל"ל הכי מרחץ זה אי משכיר לך כ"י וכו' והויס לשה. דינר והב לחדש. והואתם שנה שנת עיבור היתה. ואי תפסינן לשון ראשון תעברה לשיכר ולא יתן אלא י"ב זהובים ל"ב חזי דהתם דמקח המשיכר הוה לחבירו לשנה תעברה השה תעברה לשיכר. ואי תפסינן לשון אחרון תעברה למשכיר וי"ב זהובים דמקח נמי הישכירו לתמיש תעברה לשנה תעברה למשכיר. והכא בלשון ראשון המשכיר לו בית לשנה ובלשון אחרון השכיר לו לתמיש. והכי שמי פחותות מתקין זה את זה (הש"ס ב"ב דה"ה). יחלוקו את חדש העיבור. יתן לו שכר מצי המדש. דממון המוטל בספק חלוקין. דמסקפא להו אי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון (ש"ס ב"ב דה"ה). בשלשים אני מוכר לך. ז"ך יהי לו זמנו כנגד דמי הסר ולא נתמן שיא זה קונה פחות מוכר. אלא כור בלמנוס מקנה לו לא פחות ולא יותר. הלכך אפילו אם משך וא"ע"ג שפסק ואפילו בשנות לוחק ועליו של לוחק. לא קנה עד שיבא הכור מחדו כולו. והכא מדידה מעבדא הוליא והקפיד במדידה פחות ממנו ויותר מוכר. ומשום הכי יכול לחזור בו מכל המכירה. אפילו כשעמד לו כ"ט מלוח חזר הוא לו זמן שלא נפדה סאה אחרונה. וא"ע"ג שמשך הכ"ט מלוח אינה משיכה מעליה. דכור זה חד מקח הוא ועד דמשך כוליה לא קני דאמתין ב"ב דה"ה. כמות סאה והמדידה גלי מילתא בעלמא היא להדיע כמה מלוח ושיבוי ב"ב פ"ו ובכ"ו שם ק"ה. ראשון ראשון קנה. שכל אחד מכירה כמי עצמו היא. ונתנו דהוא חד לוחק ולנסוף דקני ליה כלי. איך בשנות מוכר ונתן דל"ל מעיקרא יקנה לך ללך גרשמי (ש"ס פ"ו). בחזקת שלא נפדה. דלא עבד איש דפריק תוך שלשים. עד שיבוא ראיה ובכורות ש"ס. בחזקת שנפדה. דכהן הוה מוליא מחבירו והורע כמו ש"ס. עד שיאמרו לו. לכן שניה אצוי בשעת מיתתו שלא נפדה. ובמדידה סויה בלא עדות גמורה. דכך חוקק דמחוקק ליה בחזקת שנפדה. לאו זו היא חזקה מעליה. דבזבחים י"ז לא עבדי למפרע חובו מיד. והכא לא שייך למימר עד שיבוא ראיה. דהכא יכול לומר לו נתן לכהן דעלמא יבניה אלא ש"ס.

(א) ב"ב פ"ו ק"ה. וק"ה.
(ב) לקמן ק"ה א. בזבחים מע"ו.
(ג) דלמלא לשון ראשון כ"ב ל"ב ר"מ.

מוסף רש"י

ששכר מרחץ מחבירו כ"ו. דל"ל הכי מרחץ זה אי משכיר לך כ"י וכו' והויס לשה. דינר והב לחדש. והואתם שנה שנת עיבור היתה. ואי תפסינן לשון ראשון תעברה לשיכר ולא יתן אלא י"ב זהובים ל"ב חזי דהתם דמקח המשיכר הוה לחבירו לשנה תעברה השה תעברה לשיכר. ואי תפסינן לשון אחרון תעברה למשכיר וי"ב זהובים דמקח נמי הישכירו לתמיש תעברה לשנה תעברה למשכיר. והכא בלשון ראשון המשכיר לו בית לשנה ובלשון אחרון השכיר לו לתמיש. והכי שמי פחותות מתקין זה את זה (הש"ס ב"ב דה"ה). יחלוקו את חדש העיבור. יתן לו שכר מצי המדש. דממון המוטל בספק חלוקין. דמסקפא להו אי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון (ש"ס ב"ב דה"ה). בשלשים אני מוכר לך. ז"ך יהי לו זמנו כנגד דמי הסר ולא נתמן שיא זה קונה פחות מוכר. אלא כור בלמנוס מקנה לו לא פחות ולא יותר. הלכך אפילו אם משך וא"ע"ג שפסק ואפילו בשנות לוחק ועליו של לוחק. לא קנה עד שיבא הכור מחדו כולו. והכא מדידה מעבדא הוליא והקפיד במדידה פחות ממנו ויותר מוכר. ומשום הכי יכול לחזור בו מכל המכירה. אפילו כשעמד לו כ"ט מלוח חזר הוא לו זמן שלא נפדה סאה אחרונה. וא"ע"ג שמשך הכ"ט מלוח אינה משיכה מעליה. דכור זה חד מקח הוא ועד דמשך כוליה לא קני מידו: **ראשון קנה.** כיון דא"ל

א) לקמן ק"ה. שבעות מה"ט ט"ז ט"ח ט"ט ו"א. יע"ש ועי' רש"י.

הגהות הב"ח

(א) בששנה תלמוד אחריה ימיו: (ב) רש"י ד"ה שכיב וד"ה אצל הדי"ח: (ג) ד"ה ומתדר וכו': (ד) חום ד"ה נקטת וכו': (ה) נחמתי נמי איירי הבא ועוד: (ו) ד"ה פרדיסי וכו': ועוד י"ל גיב וברי' המוכר (אח) הבית דמו המוש' פירוש ה': (ז) חום ד"ה המקבל וכו' ובגמרא דקאמר האי אמר בעינא דמימן:

הגהות הגר"א

[א] גב' מחוק. גיב גרסת ר"ח מחוק ע"ן. בעל העיבור ועי' בחום וילושן שני פר"ח ט"ו: [ב] רש"י ד"ה הוא דקט. מבי ט"ו. גיב ור"ח ור"ח ומכ"ס מפרשים אפי' לא אהדיה אצל לא קני [ב] מבי אהדיה כלתה קנייה דמשיכה ראשונה: ומתדר ליה קפיה. וכשיפחות שלא יהא רחוי יחזיר לו שצבירי דהא לאו צמתנה יהיביה אלא שאלה הואי [ג] וצטובו (ה) הוא והאי לאו טוב הוא: פרדיסא. סתמא: רפיק ביה. חד פרדיסא: כל דבעי אפילו [ד] גדול כהנטויכא: ואי א"ל פרדיסא. רפיק ביה כל פרדיסי דאית ליה ולא אמרינן תרי פרדיסי הוא דקאמר ליה דאפי' טובא נמי משמע: אושלין. השאילני: גרנותא. צאר מים חיים להסקות שדות: לא בני לה. אס צא לצבותו ולומר עוד שאלו לי לעולם זה מעכב עליו ואומר לא השאלתין אלא איתו ולא כשנעשה אחר: בני לה. והכי היא שאלה לו עד שיסקה כל שדותיו: כי גרנותא אמר לו בלשון הזה השאילני כי גרנותא השאילני מקום לחפור בו צאר קאמר ליה: וכרי ואויל כמה גרנותי בארעיה. אס לא ימצא כאן יחפור במקום אחר עד דמתרמי ליה מקום הראוי: ולריד למיקני מיניה. מעיקרה ואי לא קנה מיניה דיבורא בעלמא א"ל ומאי למתדר ביה: מתני' חייב להעמיד לו בית. צימי שכירותו: לא יעשנו ענין השוכר מעכב עליו אי אפשי צבית גדול ואי אפשי צבית קטן: גב' ואי דאמר ליה בית זה. אני משכיר לך: אודא ליה. הלך לו מזלו גרס ואמאי חייב להעמיד לו בית: וליתעמיד ל"ג: מהו דמימא מאי כזה דקאי אגודא דנהרא. הוה תשוב אגודא דנהרא הוא דממני צבדיה שדרך בני אדם מקפדין צכך אצל ארכו ורחבו

לא אחני צבדיה: קמ"ל. דאכולה מילתא אחני: הדרן עלך השואל

המקבל

או באריכות למחצה ולשליש ולרביע או בשכירות צכך וכן כורים לשה: לתרוש אחריו. אחר הקצירה או העקירה כדי להפוך שרשים של עשבים רעים שבו וימותו ולא יחזרו ויזמחו לכשתורע: צומרות

נמי צבינא מיצנא התם לפי שעוקר הכל ודש את הכל צמורגים ומתריך נקרא הכל תבן: [ועי' מוספות שנת לו: ד"ה סו"ה]

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

ק"ג

עין משפט גר מצוה

שכיר בזמנו נשבע ונוטל. אס ציוס שינא ממלאכתו מצעו נשבע שלא קיבל ונוטל שזה אחד מן הנשבעים ונוטלין האמורים במסכת שבעות (דף מד): שמתקו לו חכמים דשקלוה לשבעה מצעל הבית ושרייה אשכיר משום דבעל הבית טרוד צפועליו וכסבור שנתן

לזה כשנתן לחצירו: (ז) אצל. בעלמא אפי' ציוס זמנו נתן אמר פרעתין כזר ובשבעות היסת שהטילו חכמים על מי שאינו מודה במקלח: ופסג ליה. משכיר לשוכר שטרס שהשכירה לו לעשר שנים ולא נכתב צשטר זמן ולאחר זמן צא לפני צ"ד ואמר כזר דרת צה חמש שנים וזה אמר לא דרתי אלא שלש: מהימן. בעל הבית דקרקע צחוקת בעליה עומדת על כל דבר ספק הצא לפנינו: פטרל. שוכר: דלא סחוק צב. דלא מימא לקוחה היא צידי ולא שמוכל לצבוע עשר שנים לעולם: שואל אדם צטובו לעולם. אס ראה אדם כלי לחצירו ואמר השאילני צטובו וא"ל הן שאלו לה לעולם כל זמן שהוא ראי למלאכה דהאי צטובו משמע לן על זמן שהוא צטובו אפילו מחצירו חוזר ונוטלו כצ"ע: והוא דקני מיניה. דבעלים אצל לא קני [ב] מבי אהדיה כלתה קנייה דמשיכה ראשונה: ומתדר ליה קפיה. וכשיפחות שלא יהא רחוי יחזיר לו שצבירי דהא לאו צמתנה יהיביה אלא שאלה הואי [ג] וצטובו (ה) הוא והאי לאו טוב הוא: פרדיסא. סתמא: רפיק ביה. חד פרדיסא: כל דבעי אפילו [ד] גדול כהנטויכא: ואי א"ל פרדיסא. רפיק ביה כל פרדיסי דאית ליה ולא אמרינן תרי פרדיסי הוא דקאמר ליה דאפי' טובא נמי משמע: אושלין. השאילני: גרנותא. צאר מים חיים להסקות שדות: לא בני לה. אס צא לצבותו ולומר עוד שאלו לי לעולם זה מעכב עליו ואומר לא השאלתין אלא איתו ולא כשנעשה אחר: בני לה. והכי היא שאלה לו עד שיסקה כל שדותיו: כי גרנותא אמר לו בלשון הזה השאילני כי גרנותא השאילני מקום לחפור בו צאר קאמר ליה: וכרי ואויל כמה גרנותי בארעיה. אס לא ימצא כאן יחפור במקום אחר עד דמתרמי ליה מקום הראוי: ולריד למיקני מיניה. מעיקרה ואי לא קנה מיניה דיבורא בעלמא א"ל ומאי למתדר ביה: מתני' חייב להעמיד לו בית. צימי שכירותו: לא יעשנו ענין השוכר מעכב עליו אי אפשי צבית גדול ואי אפשי צבית קטן: גב' ואי דאמר ליה בית זה. אני משכיר לך: אודא ליה. הלך לו מזלו גרס ואמאי חייב להעמיד לו בית: וליתעמיד ל"ג: מהו דמימא מאי כזה דקאי אגודא דנהרא. הוה תשוב אגודא דנהרא הוא דממני צבדיה שדרך בני אדם מקפדין צכך אצל ארכו ורחבו

נקיטת חמש שנין. פר"ח לשון אחד וכן בקונטרס שאין כמות צשטר לא תחילת השנים ולא סופן והשטר ציד השוכר ואומר משכיר לשוכר כזר דרת ה' שנים ופרוך צשטר מלוה מי נתן לומר פרעתי פלגא ומשני הכא א"ל האי דכתבי לך שטרס כי היכי דלא תחזוק פירוש עיקר השטר נכתב צבינא שלא תאמר לקוח הוא צידי ואין השטר צידך אלא כדי שלא אכתש לך משצון השנים כמה היו מכל מקום עיקר השטר צבינא נכתב שעי' כן יס קול צצמשכתא הוא אלנך אע"פ שהשטר צידך ולשון שני פר"ח וזה לשונו יש אומרים שכתבו צשטר צזמן כך וכך שכתבי תלרו של פלוני עשר שנים צקי דינרס י' דינרס צכל שנה ואמר ה' שנים טוען השוכר ולאמר למשכיר נקיטת שכירות חמש שנין כו' ואסיקנא דהשוכר נתן וצצשבעה ומסכתא כי האי פירוש צתראה עכ"ל ולשון זה נראה עיקר חדא דכנאמנות השוכר האומר צצשטר השכירות איירי נמי לעיל מיניה צסמוך ומשמע דצכחי נמי איירי (ד) ועוד דהשתא יתחא טפי מה שאתר במסקנא שלא נעשה השטר לגוצינא אלא כדי שלא יחזיק השוכר דלפי זה השטר ישנו ציד המשכיר: שואל אדם בציבו. צערון צצרך שואל מפרס צצטובו צצבועה צצמחיק שואל להשאיל יכול השואל להשתמש לעולם צכליו של משאיל ואין נראה: פרדיסי רפיך ביה כ"ל פרדיסי דאית ליה. וא"ת דאמר צריש המוכר את הבית (צ"צ דף קא: ושם ד"ה ארעתא) ארעתא תרמי משמע ואין לומר דהתם נמי אי אמר ארעאי הוה משמע כולו כמו פרדיסי דהא אמר התם צצוף פרך (דף קט:): דיקלי יתיב ליה תרי דיקלי ותו לא וי"ל דהיינו דוקא צבי מצר דאין לנו לומר שמכר כל קרקעותיו אלא הפחות אצל צשאלה אינו מקפיד דמשאיל לכל צרכו (ט) ועוד י"ל דהתם יד לוקח על התחמיה השוכר מוחזק והכא יד המשאיל על התחמיה שהשואל מוחזק וכ"ת לא מקרי שואל מוחזק כיון שסופו להחזיר ואין נשאר צידו כדאמר לעיל קרקע צחוקת בעליה עומדת ואפי' צצוף התדש לא דמי דדוקא קרקע שאין יכול להצניע לשמטו מיד בעלה אזלינן צתר חוקה קמא אצל צצמלטלין אזלינן צתר מאן דמופס השתא היכא דליכא חוקת קרקע כנגדה:

הדרן עלך השואל

המקבל. בתבן ובקש. איתו שנתקן עם השבולת קרוי תבן והנשאר צארן קרוי קש שקורין אישטובל"א כדכתבי (בראשית טז) גס תבן גס מספוא רב עמנו ואיתו שנשאר צקרקע אין נותנין לצמנות לאכול וכתיב נמי (שמות ה) לקושש קש לתבן שהיו מלקטים בשדות הקש הנשאר שס תחת התבן כי התבן כזר הוליוכוהו הבעלים איש לציתו וכן אמרינן צצרך שואל (שנת דף קכ:): צשאלמא קש משכתת לה צצמחורא אלא תבן צצמחור היכי משכתת לה ובגמרא דקאמר (ז) צבינא דמימן ארעאי הוה ליה למימר דתתקש אלא משום שרגילות הוא לעשות אשפה מן התבן ולזבל השדה ולהכי קאמר דתיבתן כלומר שיהא הקש צמקום הזבל העושין מן התבן והא דקאמר

ק"ב א ב מ"י פ"ח מה"ל שכירות ה"ו ו סמג עשין ט טו"ע ח"מ ט"ו פט טע"ב ו פס"ק ג (וכי פט פט"י א): ק"ב ג מ"י ט"ז פ"ח ה"ג ג וט"ן צשגות ובמ"מ סמג ט"ז טו"ע ח"מ ט"ו ט"ז פס"ק ח: ק"ד ד מ"י ט"ז הלכה ד טו"ע ט"ז פ"ח ט"ז ק"ה ה ו ז מ"י פ"ח מה"ל שאלה ופקודן הלכה ח סמג ל"אין נ"ב טו"ע ח"מ ט"ו שמתא טע"ב ח: ק"ה ח מ"י ט"ז הלכה ז טו"ע ט"ז פס"ק ח: ק"ו ט מ"י ט"ז הלכה ט טו"ע ט"ז פס"ק ח: ק"ז י כ ל מ מ"י פ"ח מהלכות שכירות הלכה ז סמג עשין פט טו"ע ח"מ ט"ו ש"ב טע"ב ח: ג ומ"י ט"ז טו"ע ח"מ ט"ז פ"ח ט"ז: א ס מ"י ט"ז פ"ח ה"ו ו סמג ט"ז טו"ע ח"מ ט"ו ט"ז פס"ק ד: ב ע מ"י ט"ז הלכה י סמג ט"ז טו"ע ח"מ ט"ו ט"ז פס"ק ז: